

XXIX Premi Carme Serrallonga a la Qualitat Comunicativa
EL FESTIVAL SIMBIÒTIC, TEATRE A L'ABAST DE TOTHOM

Pseudònim: Llero Figuera

En la seva trajectòria professional, Carme Serrallonga, en honor de la qual aviat farà gairebé trenta anys que es convoca aquest premi, destacà per la seva estreta vinculació amb el teatre. Des de la participació en la fundació, el 1960, de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual (EADAG), fins a la col·laboració amb la Companyia Flotats, i mercès a l'amistat amb Ricard Salvat, dugué a terme una tasca monumental de traducció de textos d'autors francesos, alemanys, anglesos, grecs, grecollatins, hebreus i russos (ESPINÀS 1999). És per aquesta seva dedicació a les arts escèniques que he volgut proposar un festival de teatre, el Festival Simbiòtic, com a candidat a organització amb una política comunicativa exemplar.

El Festival Simbiòtic neix l'any 2016 a la Sala Beckett / Obrador Internacional de Dramatúrgia amb la voluntat de garantir l'accés a l'art i la cultura de persones amb discapacitat o diversitat funcional. Impulsat per l'associació WeAct, compta amb unes mesures d'accessibilitat que no només afecten la representació dels espectacles en si, sinó tot el que implica l'assistència a aquestes funcions clousa la comunicació, amb programes de mà de Lectura Fàcil, per exemple. El festival, però, va més enllà de facilitar l'accés de persones amb diversitat al pati de butaques i pretén promoure la seva inclusió també als escenaris, bé sigui com a artistes, productors, tècnics, etc. Així mateix, paral·lelament a la programació d'espectacles s'organitzen jornades professionals sobre accessibilitat en les arts escèniques.

NORMALITZAR L'EXCEPCIÓ

Les *Estadístiques Culturals de Catalunya de 2022*, actualitzades aquest mes de març, proporcionen, en la secció d'arts escèniques, un recompte de les representacions realitzades entre el 2015 i el 2019 atenent a criteris com el gènere, la titularitat del teatre on s'han representat, el tipus de creació, la procedència de la companyia o la llengua de l'espectacle. Concretament, n'hi ha onze. Cap d'elles, però, no fa referència a l'accessibilitat. Aquesta circumstància fa palès que malgrat l'aprovació de la Llei 13/2014, d'Accessibilitat, en què insistiré més endavant a propòsit de la comunicació, la qüestió de democratitzar la participació de les persones amb discapacitat o diversitat funcional és percebuda per les institucions com a excepcional, circumstancial, limitada a uns cercles concrets, col·loquialment malanomenats i coneguts com a "especials", com ho pot ser aquest Festival Simbiòtic. Si bé el festival, que com a tal té una durada curta i és un esdeveniment excepcional, podria pecar de participar d'aquesta dinàmica que es rebutja, es diferencia d'altres propostes per voler aconseguir el contrari. Així, el seu

objectiu és teixir una xarxa de treball amb d'altres agents culturals, artístics i socials. La finalitat d'aquesta xarxa és crear i arribar a consolidar un ecosistema amb capacitat per generar una oferta d'arts escèniques accessibles amb una programació estable. En d'altres paraules: si el Simbiòtic es planteja ara com una alternativa, com una oferta complementària, el seu objectiu últim és que la complementarietat esdevingui base, que l'alternativa es torni opció habitual. La manera com ho fa és organitzant unes jornades professionals¹ que tenen lloc durant el Festival, en paral·lel a la programació, on intervenen els agents que tot just he esmentat, i es conviden a l'assistència gestors i directors d'institucions culturals perquè puguin conèixer el funcionament de les mesures d'accessibilitat. És aquest el tret característic que diferencia el Simbiòtic de projectes similars: per la seva voluntat de normalitzar l'excepció, per la possibilitat d'assenyar un precedent, és que el presento com a candidat a millor qualitat comunicativa.

“NOMÉS ÉS TEATRE SI ÉS PER TOTHOM”

La quarta edició del Festival Simbiòtic es fa sota el lema “Només és teatre si és per tothom”, i es presenta com el primer festival d'arts escèniques accessible. Si bé aquest treball està dedicat a la comunicació, i a com l'accés a la informació queda garantit, considero important, encara que breument, fer esment de les altres mesures d'accessibilitat, en concret pel que fa a l'accés als continguts artístics². Així, el festival compta amb audiodescripció en directe —es descriu el que hi ha a l'escenari (accions, personatges, escenografia, etc.), informació que l'espectador rep oralment, a través d'un transmissor, quan no hi ha diàleg a l'obra—; interpretació de llengua de signes integrada en l'espectacle; maquetes tàctils de l'escenografia i reconeixement tàctil previs a l'inici de la representació; bucle magnètic —amplifica el so directament als audíofons i elimina el soroll ambient—; subtítolació; entre d'altres.

UNA VERITABLE DEMOCRATITZACIÓ EN L'ACCÉS A LA INFORMACIÓ

La democratització en l'accés a la informació és i ha de ser una prioritat per a tothom, sobretot per a les institucions i organismes públics, i en tots els seus àmbits d'actuació. Ho és per a la UNESCO, que l'any 2000 va aprovar dos grans programes: «Decenni de les Nacions Unides de l'Alfabetització, 2003-2012» (DNUA) i «Informació per a tothom» (COLOMINES I COMPANYS 2005). També per a l'ONU, amb la *Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat i protocol facultatiu*, que en l'apartat a) de l'article 21 exposa la obligatorietat dels

---

¹ Vid. Annexos a) i b), on es mostra la programació de les jornades de les edicions de 2021 i 2016.

² Als Annexos c), d), e), f), podeu veure fotografies de l'aplicació de les mesures al festival.

estats part d'adoptar les mesures pertinents i vetllar per “[f]acilitar a les persones amb discapacitat informació adreçada al públic en general, de manera oportuna i sense cost addicional, en formats accessibles i amb les tecnologies adequades als diferents tipus de discapacitat.”

A Catalunya, i en l'àmbit cultural, aquesta norma es concreta en l'article 35 de la Llei 13/2014, d'Accessibilitat, que en el seu primer punt explicita que “[l]es activitats culturals, esportives o de lleure i els actes públics de naturalesa anàloga han de garantir les suficients condicions d'accessibilitat en la comunicació [...] i han d'oferir la informació mitjançant un llenguatge entenedor [...]” La seva aplicació real, però, encara és lluny. L'any 2018, el Departament de Cultura, per mitjà del *Pla d'Accessibilitat dels equipaments escènics i musicals públics*, va enquestar aquestes sales, el 64,4% de les quals van afirmar considerar-se accessibles. Tanmateix, si ens fixem en els diferents ítems de l'enquesta³, ens adonem que els percentatges s'allunyen d'aquest 64,4%. En l'aspecte estrictament comunicatiu, els resultats van ser els següents: el 18,89% tenien el nivell AA d'accessibilitat a la seva pàgina web⁴; el 21,14% comptaven amb una senyalètica accessible; i el 20,25% disposaven de materials de difusió amb Lectura Fàcil o altres.

És evident, com fan notar els resultats de l'enquesta que acabo d'esmentar, que les mesures amb què compten els equipaments són força deficitàries. És en aquest sentit que presento el Festival Simbiòtic com a exemple paradigmàtic de l'aplicació d'aquesta llei. Com he explicat a *NORMALITZAR L'EXCEPCIÓ*, assenta un precedent: pot servir de guia sobre com aplicar-la de forma efectiva i eficient a les sales d'arreu del territori. En l'aspecte comunicatiu, les mesures del festival són aquestes⁵:

a) Programes de mà: Lectura fàcil i sistema Braille

Els textos de Lectura Fàcil s'elaboren seguint les directrius internacionals de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) per ser llegits i entesos per persones amb dificultats lectores. Aquestes dificultats poden ser transitòries —és el cas de ciutadans nouvinguts que aprenen la llengua d'acollida o el d'adults que s'inicien en la lectura, per exemple— o permanents —parlem de persones grans

---

³ Vid. Annex g), on se'n mostren tots els resultats.

⁴ S'estableixen tres graus d'accessibilitat per a una pàgina web: el grau A aconsegueix els mínims d'accessibilitat; l'AA aconsegueix una accessibilitat estesa; l'AAA, els màxims d'accessibilitat. Els criteris per a determinar aquests graus són universals i queden recollits a la [Web Content Accessibility Guidelines \(WCAG\) 2.0](#), que molts països han pres com a base per a la seva legislació local.

⁵ En trobareu mostres als annexos b), i), j), k), i l).

amb una senilitat parcial, afàsics, persones amb discapacitat intel·lectual o sensorial, amb trastorns de l'aprenentatge com la dislèxia o el TDAH, etc.

Aquesta mena de textos es caracteritzen per oferir només la informació més rellevant; presentar els esdeveniments cronològicament; emprar un llenguatge senzill, directe i precís; defugir els conceptes abstractes i les metàfores; respectar l'ordre convencional oracional així com tallar les línies d'acord amb el ritme natural de la parla; i procurar un disseny clar i atractiu amb marges amples i un interlineat generós (TRONBACKE & MASSÍSIMO 1999).

La organització proporciona en format físic els programes de mà dels espectacles en Lectura Fàcil, així com també en sistema Braille.

b) Comunicació digital accessible

El contingut multimèdia que produeix el festival per a les xarxes socials és accessible: així, per exemple, els vídeos en què s'explica una sinopsi estan subtitulats i compten amb un intèrpret de llengua de signes. Així mateix, els programes i dossier del projecte estan disponibles en PDF en Lectura Fàcil; també les publicacions d'imatges amb text.

c) Personal de sala amb coneixements de llengua de signes i punts d'informació visibles

Finalment, si bé l'organització considera que aquestes són mesures per a moure's de forma autònoma, considero que alhora estan directament relacionades amb la comunicació, atès que amb totes dues es garanteix que els assistents puguin accedir a la informació sense impediments: amb la primera, poden adreçar-se al personal i demanar-los qualsevol dubte; per tant, poden accedir a la informació. Amb la segona s'assegura que, en cas que ho requereixin, podran trobar amb facilitat el lloc on demanar-la.

A TALL DE CONCLUSIÓ: EL SIMBIÒTIC, UN FESTIVAL EXEMPLAR

Si com s'estableix a les bases d'aquest premi s'entén per política comunicativa exemplar aquella que “transmet missatges clars, no discriminatoris i accessibles que permeten la participació democràtica de qualsevol ciutadà”, el Festival Simbiòtic és un bon candidat. Si aquelles polítiques que van més enllà de la normativa legal són especialment valorables les que es caracteritzen per aplicar-la efectivament i exigir-ne el compliment potser fins i tot són més dignes de reconeixement.

El col·lectiu de persones amb discapacitat o diversitat funcional tot sovint queda desplaçat d'unes polítiques comunicatives que no paren compte a realitzar accions tan senzilles com ho pot ser subtitular un vídeo o elaborar textos de Lectura Fàcil. Conseqüentment, el col·lectiu veu limitat el seu accés i participació en la vida pública en actes tan quotidians com anar al teatre. La implementació de mesures d'accessibilitat en la cultura —sobretot en l'aspecte comunicatiu— es planteja com a situació extraordinària i restringida a esdeveniments concrets —les *Estadístiques culturals* a què m'he referit, en les quals ni hi apareixen, ho palesen— i no com a objectiu de normalització efectiva. En un context així, la tasca que fa el Simbiòtic de 1) explicar la situació i 2) plantejar-ne les solucions, és del tot admirable. Quant a la comunicació, queda demostrada la seva exemplaritat en a) el reconeixement públic de les llengües de la ciutadania —concretament, la sovint marginada llengua de signes catalana—; b) els usos en l'atenció al públic —amb la presència de personal de sala amb coneixements d'aquesta llengua i la col·locació de punts d'informació visibles—; i c) la facilitat en la comprensió dels textos i dels continguts, tant en format físic com digital/web —Lectura Fàcil i sistema Braille. És per tot això que considero que el Festival Simbiòtic mereix el reconeixement a millor qualitat comunicativa d'enguany.

BIBLIOGRAFIA

- Colomines i Companys, A. (2005) «Accés a la informació per a tothom: una prioritat de la UNESCO». Anon (2006) *Jornades Internacionals de Lectura Fàcil: actes: Barcelona, 6-8 d'octubre de 2005*. Barcelona: Associació Lectura Fàcil.
- Departament de la Presidència. (2014) *LLEI 13/2014, del 30 d'octubre, d'Accessibilitat*. Núm. de control: 14303077. Diari oficial: DOGC. Núm del diari: 6742. Data de publicació del diari: 04/11/2014. Vigència: 01/05/2020 – Actualitat. Recuperat de: <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/1/2014/10/30/13>. [Darrera consulta: 29.03.2022].
- Departament de Cultura. (2020) *Pla d'accessibilitat. Equipaments escènics i musicals públics. Memòria 2019*. [Arxiu PDF]. Recuperat de: <https://n9.cl/j9c81>. [Darrera consulta: 28.03.2022]
- Departament de Cultura. (2022) *Estadístiques culturals de Catalunya*. [Arxiu PDF]. Recuperat de: <https://n9.cl/bdozn>. [Darrera consulta: 30.03.2022].
- Espinàs, Josep M. (1999) «Carme Serrallonga». *Assaig de teatre: revista de l'Associació d'Investigació i Experimentació Teatral*. [En línia]. Revista núm. 15. Recuperat de: <https://raco.cat/index.php/AssaigTeatre/article/view/145492>. [Consulta: 25.03.2022].
- Festival Simbiòtic. (2016) *Dossier Simbiòtic*. [Arxiu PDF] Recuperat de: <http://festivalsimbiotic.es/wp-content/uploads/2016/11/dossier-simbitotic.pdf>. [Darrera consulta: 28.03.2022].
- Festival Simbiòtic. (2021) *Programa Festival Simbiòtic*. [Arxiu PDF]. Recuperat de: http://festivalsimbiotic.es/wp-content/uploads/2021/04/Programa_FestivalSimbi%C3%B2tic_-PDF-accessible.pdf. [Darrera consulta: 30.03.2022].
- Nacions Unides. (2006) *Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat i protocol facultatiu*. [Arxiu PDF]. Recuperat de: <https://n9.cl/oi2q9>. [Darrera consulta: 30.03.2022].
- Tronbacke, B. I. & Massísimo i Sánchez de Boado, À. (1999) *Directrius per a materials de lectura fàcil*. Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya.

ANNEXOS

- a) Document 1: Jornades professionals. Extret de: FESTIVAL SIMBIÒTIC (2021) *Programa Festival Simbiòtic*. [Arxiu PDF].

Jornades professionals

Capacitisme

Reflexions des d'una mirada anticapacitista

Dia: 12 de maig

Hora: 11.00 h

Idioma: Castellà

Durada: 2 hores

Plataforma: Zoom

Preu: gratuït amb inscripció prèvia

[Inscripcions](#)

Ponents: Elena Prous i Laura Sanmiquel Molinero

Una investigadora i una activista anti-dis/capacitistes analitzaran l'actual sistema social, econòmic i polític, que ha creat uns models de cossos acceptats socialment i rebutja tots els cossos i capacitats que es desvien de la norma.

L'objectiu de la jornada és reflexionar sobre el dis/capacitisme i entendre que afecta (en diferents graus i mesures) a tothom.

Comunicació

Claus per una comunicació accessible dels teatres

Dia: 19 de maig

Hora: 11.00 h

Idioma: Català i Castellà

Durada: 2 hores

Plataforma: Zoom

Preu: gratuït amb inscripció prèvia

Inscripcions (aforament limitat a 7 participants)

Ponent: Èlia Sala, consultora d'accessibilitat en comunicació

Jornada de treball dirigida a professionals de la comunicació dels teatres de Catalunya on s'analitzaran els punts clau de la comunicació i es mostraran bones pràctiques en accessibilitat cognitiva.

L'objectiu d'aquesta jornada és analitzar si els teatres comuniquen de manera accessible i marcar pautes que serveixin de guia per crear una comunicació accessible i inclusiva.

Creadores

Noves referents de la creació inclusiva

Dia: 26 de maig

Hora: 11.00 h

Idioma: Castellà

Durada: 2 hores

Plataforma: Zoom

Preu: gratuït amb inscripció prèvia

[Inscripcions](#)

Ponents:

Àngela Ibáñez, actriu i creadora

Telmo Irureta, actor i director de cinema i teatre

Arturo Parrilla García-Pelayo, intèrpret

i coreògraf a Dansa Mobile

Chela de Ferrari, dramaturga i directora de teatre

Quatre persones creadores d'àmbit nacional i internacional, compartiran les seves experiències professionals, resoldran dubtes i trencaran prejudicis sobre el treball artístic des de la discapacitat.

L'objectiu de la jornada és estimular els professionals de les arts escèniques perquè incorporin la diversitat en les seves creacions.

- b) Document 2: Workshop i laboratoris. Extret de: FESTIVAL SIMBIÒTIC (2016) *Dossier Simbiòtic*. [Arxiu PDF].

DIA 1: Workshop amb Teatro de los Sentidos

25/11

Lloc: Aula 3 (Planta 1) — Durada: 5 h — Horari: 15:30 h - 20:30 h

Preu: 50 € plaça
+ invitació a un espectacle
de l'Escena Simbiòtica
(Cal inscripció prèvia al taller)
<https://entradan.com/entradas/movidas-simbioic-festival>

Talleristes: Patrizia Menichelli
i Giovanna Pezzullo
(Teatro de los Sentidos)
<http://teatrodelossentidos.com/>

Taller: "L'experiència del teatre a través dels sentits."

El tacte i l'olfacte, l'inconscient de la vista.

Vivim sota la dictadura del món visual però, què seria de la vista sense les experiències olfactives? En aquest workshop descobrirem com el tacte i l'olfacte poden donar cos al sentit de la vista, com reeducar la nostra forma de "veure" i aprendrem a saber escoltar els ulls de la nostra pell. Un taller introductori on es compartirà la recerca dels llenguatges sensorials i poètics.

Els temes que es treballaran al taller són: la tirania de la vista respecte als altres sentits, la recuperació d'un coneixement immediat per part de la intuïció, la memòria del cos, la relació entre imaginar i sentir i la introducció al joc entre el ritual i el misteri.

Formació dirigida a professionals de les arts escèniques (actors/actrius), professionals de l'accessibilitat comunicativa (intèrprets i audiodescriptors) i a tots aquells interessats en explorar i experimentar la riquesa de la diversitat sensorial.

DIA 1: Workshop amb Teatro de los Sentidos

25/11

Patrizia Menichelli

Dissenyadora, performer i directora. Investigadora i Coordinadora artística de l'Escola dels Sentits. Comença la seva carrera com a dissenyadora de vestuari al 1983 col·laborant amb importants companyies italianes; però la seva recerca es transforma i apunta cap a la revisió de l'espai escènic, com a idea d'escena penetrable, aprofundint la dimensió de la dramàrgia. Des de 1996 és investigadora de Teatro de los Sentidos, especialitzada en la poètica d'habitar un espai imaginari, amb un treball sobre l'actor-habitant. Col·labora amb E. Vargas i el grup en el projecte de formació de la companyia a Europa i fora del continent, col·labora també amb el Postgrau "Llenguatge Sensorial i Poètica del Joc" organitzat per la Universitat de Girona.

Des del 1996 crea el vestuari per a les Obres de la companyia: *Oráculos*, *La Memoria del Vino*, *Hilo de Ariadna*, *Eco de la Sombra*, *Mundo a Revés*, *proyecto Habitantes*, *Pequeños Ejercicios*, *Fermentación*, *Corazón de las Tinieblas*.

A Itàlia realitza projectes independents, formatius i multidisciplinaris de teatre i art, per a professors d'escoles i educadors. A més, fa classes de disseny de vestuari, màscares i espai escènic. És directora de l'Associació Arcadia Ars In, de Florència. Les seves últimes creacions són *Dóna Capo...*, *los días del cielo*, presentada a Barcelona el 2012, i *Immaginando Prezzemolina*, presentada a Florència en el 2013.

Giovanna Pezzullo

Actriu, dramaturga, professora de llenguatge sensorial, formadora d'actors i smell designer. Estudia història de l'Art a la Universitat Statale de Milà i es forma com a actriu a l'Escola d'Art Dramàtic Il Piccolo de Giorgio Strehler.

Des del 1999 treballa amb la Companyia Internacional Teatro de los Sentidos, dirigida per Enrique Vargas. Des d'aquesta data ha actuat, coordinat i participat a la creació de les dramàrgies i creat els paisatges olfactoris per a les obres: *El vino*, *La bodega de los sentidos*, *El eco de la sombra*, *Oráculos*, *Pequeños ejercicios para el buen morir*, *Filatura*, *El mundo al revés*, *Fermentación*, *Renacer*, *Heart of darkness*.

Ha coordinat el màster "Llenguatge Sensorial i Poètica del Joc" organitzat per la Fundació Universitat de Girona i Caixa d'Enes del Teatro de los Sentidos; imparteix tallers de llenguatge sensorial en diferents països (França, Bèlgica, Anglaterra, Itàlia, Japó, Dinamarca, Espanya).

Del seu coneixement en el camp olfatori, ha desenvolupat una metodologia pròpia que aplica al taller sobre la poètica de l'olfacte. A més col·labora amb artistes internacionals.

DIA 2: Laboratori Simbiòtic

26/11

Lloc: Sala d'Assaig (Planta 1) — Horari: 11 h - 19 h — Aforament: 70 persones (lliure fins a completar l'aforament)

T. TAULA RODONA: "CADA COP MÉS INCLUSIUS". Cartografia de festivals oberts a la diversitat.
Hora: 11:00 h - 11:45 h

En aquests darrers cinc anys al territori espanyol han aparegut nombrosos projectes escènics inclusius que a poc a poc han anat assentant-se al panorama nacional dels festivals d'arts escèniques i han començat a repercutir en les formes de concebre i consumir espectacles.

Una Mirada Diferente, l'Altre Festival, l'Eclectíc Festival i Yo voy al teatro són alguns dels festivals d'arts escèniques inclusives més rellevants del panorama nacional gràcies a l'acceptació i repercussió social i cultural que han obtingut. Els creadors d'aquests projectes aportaran les seves experiències, percepcions i reflexions com a creadors i gestors culturals davant aquest nou camí que s'obre en el sector, tot plantejant els nous reptes i paradigmes que implica la progressiva normalització de la diversitat i de l'accessibilitat en les arts escèniques, tant en els patis de butaques com als escenaris.

Moderadora:

Inés Enciso (codirectora artística del festival Una Mirada Diferente del CDN). Gestora Cultural involucrada en projectes relacionats amb l'educació i la inclusió en les arts escèniques. Ha treballat en institucions com l'Inaem i en entitats privades com Animalario.

Participants:

Miguel Cuervo (codirector artístic del festival Una Mirada Diferente). Director de producció de Lazona Teatro i productor adjunt en projectes teatrals públics com el CDN o La Compañía Nacional de Teatro Clásic. Amb Inés Enciso funda 33% cultura sin límites, una productora d'arts escèniques inclusives que fomenta i visibilitza el valor artístic de la diversitat damunt els escenaris.

Manel Anoro (director de l'Altre Festival) Metge de família amant de les arts escèniques inclusives. Director de la cia. La Trifulga dels Fútils formada per actors amb diversitat mental, amateurs i professionals des de l'any 2000.

Romà Solé (director de l'Eclectíc Festival) Tècnic del Servei Municipal de la Discapacitat de l'Ajuntament de Tarragona des de 1991 que ha incidit en la inclusió del col·lectiu amb diversitat en la vida cultural de la ciutat.

Beatriz Lerones (coordinadora del festival Yo voy al teatro). Dirigeix el projecte Teatro Accesible d'Aptent, empresa madrilenya de tecnologia per a l'accessibilitat, on és directora de comunicació i màrqueting.

DIA 2: Laboratori Simbiòtic

26/11

Festival Una Mirada Diferente

Va néixer l'any 2013 sota la direcció d'Inés Enciso i Miguel Cuervo (33% Cultura sin límites) amb l'objectiu de millorar la visibilitat i la inclusió dels artistes amb discapacitat en la vida cultural com a part del projecte de direcció d'Ernesto Caballero, actual director del Centre Dramàtic Nacional.

Inés Enciso i Miguel Cuervo ens explicaran com a través de la programació d'espectacles de companyies integrades, en el foment de noves produccions generades pel Festival i la investigació i l'anàlisi de la inclusió en les arts escèniques, estan creant una plataforma que impulsa i assenta la presència d'artistes amb diversitat en les programacions regulars dels centres d'exhibició. En les quatre edicions d'UMD han optat per programar companyies nacionals i internacionals amb el fi d'enriquir la programació i mostrar la realitat d'altres països en matèria d'art i discapacitat.

<http://cdn.mcu.es/espectaculo/una-mirada-diferente/>

Trailer IV edició del festival: https://www.youtube.com/watch?v=FA_VWhOvI

L'Altre Festival

L'Altre Festival neix el 2014 per beneficiar a les persones amb trastorns mentals, les seves famílies i la societat en general a partir de la participació en la vida cultural i artística de la ciutat. El director del projecte, Manel Anoro, ens explicarà com han incidit les dues edicions del festival en la creació i la participació de companyies d'arts escèniques de persones amb diversitat mental, conjuntament amb d'altres que no el pateixen, i s'ha convertit en una eina normalitzadora de la participació en la cultura popular d'aquest col·lectiu de rehabilitació fantàstica, que lluita contra l'estigma cap a la inclusió.

<http://www.laltrefestival.org/>

L'Eclectíc Festival

Des de l'any 2010, amb la primera edició de l'Eclectíc Festival, quatre grups teatrals vinculats a entitats de persones amb discapacitat (Al Trot Teatre de l'Associació Provincial de Paràlisi Cerebral, Teatre Ganyotes del Club Vaixell, Club Social La Muralla i Amanida Teatre, vinculat amb l'ONCE) i l'Ajuntament de Tarragona, des del Servei Municipal de la Discapacitat i el Departament d'Arts Escèniques, es van aliar per esdevenir un petit moviment sociocultural a la ciutat, que ha estat programat en la temporada professional de Teatres de Tarragona, en una aposta per a la normalització i la recerca de nous públics. Romà Solé, el director del festival, ens explicarà com el projecte busca sensibilitzar l'interès per la inclusió dels diversos col·lectius en les arts escèniques tarragonines.

<https://www.tarragona.cat/cultura/teatre-eterna-musica/teatre-festival>

Yo voy al teatro:

A Espanya, el col·lectiu de persones amb discapacitat visual i auditiva fa temps que reclama, a través del moviment associatiu, un oci accessible que integri a totes les persones. Amb l'objectiu de visibilitzar la situació i donar resposta a aquesta demanda, la iniciativa Teatro Accesible crea al maig del 2015 el primer festival de teatre per a persones amb discapacitat auditiva, visual i persones grans. Beatriz Lerones, responsable de comunicació, ens explicarà com aquest projecte ha incidit en la transformació social als escenaris de Madrid i Barcelona, tot fent funcions i produccions accessibles en pro de l'accessibilitat en els espais escènics del nostre país.

<http://yoyoyalteatro.es/es/>

Trailer del festival: <https://www.youtube.com/watch?v=bNcQUAvQ3V0>

DIA 2: Laboratori Simbiòtic

26/11

2. MASTER CLASSES SOBRE ACCESSIBILITAT COMUNICATIVA

Com fer accessibles les arts escèniques? Eines per a facilitar l'accés del col·lectiu de persones amb diversitat sensorial als continguts escènics.

Audiodescripció: "Una aproximació a l'accessibilitat sensorial dels espectacles per a les persones cegues."

Hora: 12:00 h - 12:45 h

Ponent: Llorenç Blasi, audiodescriptor del TNC i del gran teatre del liceu, entre d'altres
<http://lorenccblasi.com/>

L'audiodescriptor Llorenç Blasi ens endinsarà en el món de l'accessibilitat i l'adaptació de les arts escèniques per a persones amb diversitat visual. A partir de conèixer les necessitats i les capacitats que té el col·lectiu de persones cegues aprendrem què implica fer espectacles accessibles amb una explicació teòrica i pràctica de com confeccionar un guió audiodescriptiu (GAD), des de l'anàlisi del llibret fins a la posada en escena.

En aquesta masterclass coneixerem les eines tecnològiques que s'utilitzen per adaptar els espectacles, les fórmules de redacció, locució i les diferents tècniques que implica fer una bona audiodescripció en directe o enregistrada.

Interpretació en Llengua de Signes: "La interpretació en LSC als espectacles: adaptar continguts en escena."

Hora: 12:50 h - 13:35 h

Ponent: Enric Lluch, expert en interpretació de llengua de signes catalana, espanyola i sistema de signes internacional. Intèrpret d'arts escèniques inclusives a Catalunya i guia de visites culturals per a persones sordes en espais com el MACBA.

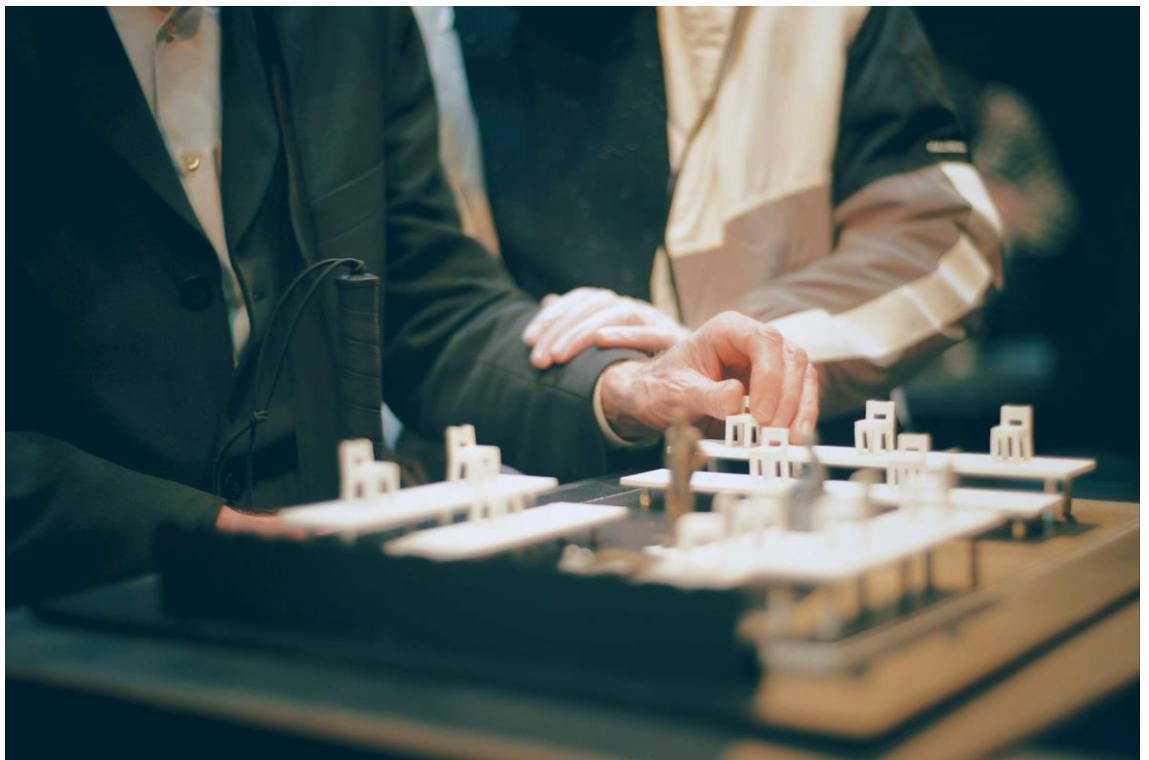
<https://www.youtube.com/channel/UCCE8OHLKQ-vfGcY5eHm1mw>

Què han de tenir en compte els intèrprets o l'equip tècnic sobre les mesures d'accessibilitat a les sales? Què ha de tenir en compte un actor/actriu a l'hora de treballar amb intèrprets de llengua de signes? I per últim, per què un director o una productora d'una companyia hauria de fer un espectacle accessible? Aquestes preguntes i altres qüestions seran respostes per l'intèrpret enric lluch que al llarg dels 45 minuts que durarà la masterclass, ens explicarà les diferències que existeixen en la interpretació de llengua de signes, des de l'intèrpret ombra a l'intèrpret neutre, amb tots els seus matisos. Tècniques, consells i aportacions artístiques per a l'adaptació d'espectacles en LSC.

c) Fotografies 1, 2 i 3: Maquetes tàctils de l'escenografia. ©Festival Simbiòtic.

d) Fotografies 4 i 5: Sistemes d'audiodescripció. ©Festival Simbiòtic / ©Laia Øller.

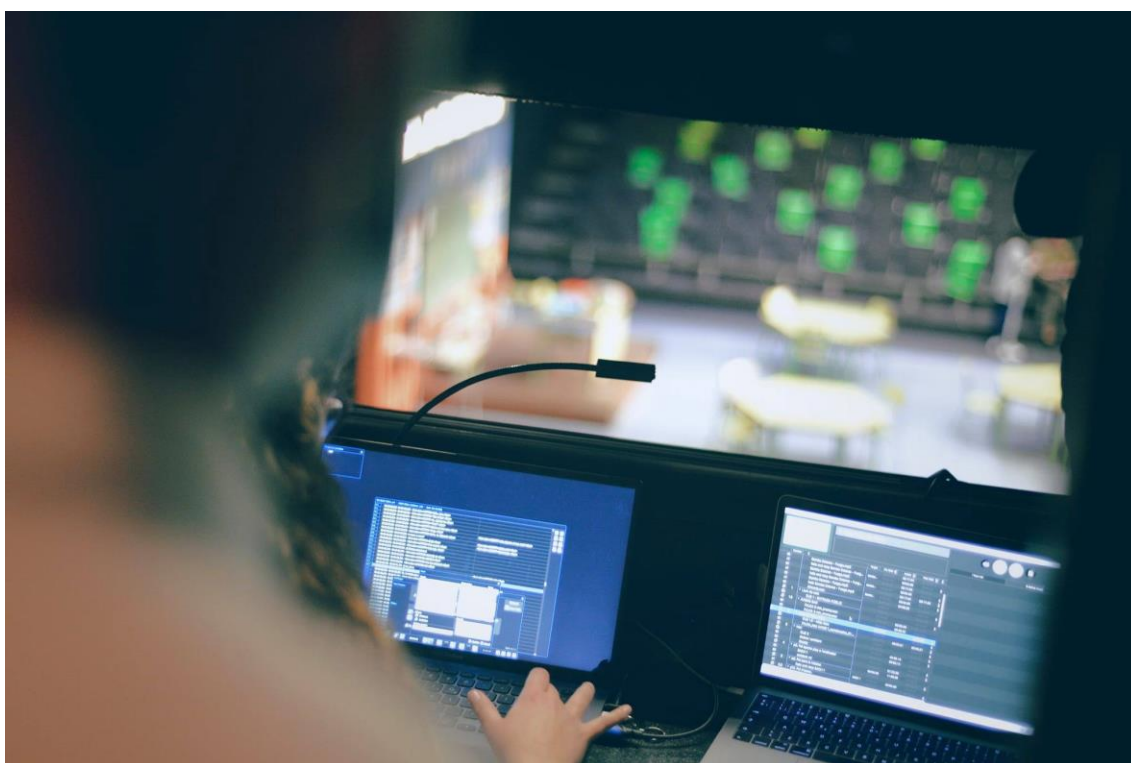
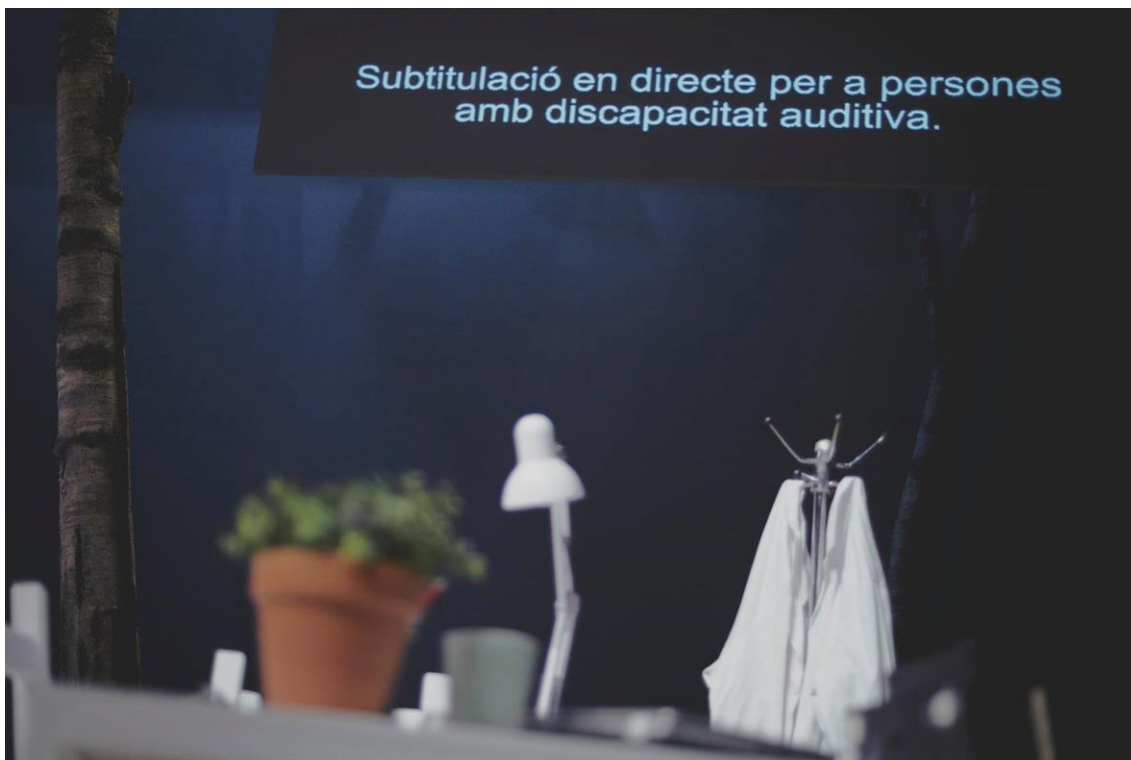

e) Fotografies 6 i 7: Llengua de signes integrada en els espectacles. ©Festival Simbiòtic.

f) Fotografies 8 i 9: Subtitulació. ©Festival Simbiòtic.

- g) Document 3: Resultats de les enquestes d'accessibilitat dels equipaments públics (2018).
Extret de: DEPARTAMENT DE CULTURA (2020) *Pla d'accessibilitat. Equipaments escènics i musicals públics. Memòria 2019*. [Arxiu PDF].

Pla d'accessibilitat

Actuacions realitzades durant el 2019

LE1. FOMENTAR L'ACCESSIBILITAT I LA REALITZACIÓ DELS PLANS ESPECÍFICS CORRESPONENTS

A1.8. Implementar indicadors d'accessibilitat a partir de les eines i enquestes disponibles

Els resultats principals de les **enquestes de sales del 2018** són:

- El **64,4%** dels enquestats afirmen que el seu equipament és **accessible**.
- El **10,28% disposen de bucle o anella magnètica** i utilitzen un 9,71% el sistema de subtitulació i un 5,71% el sistema d'audiodescripció en els seus espectacles.
  - El **18,89%** tenen el nivell AA d'accessibilitat a la seva **pàgina web**.
  - El **21,14%** dels enquestats tenen una senyalètica accessible.
  - El **20,25%** disposen de materials de difusió amb Lectura Fàcil o altres.
- El **14,28%** organitzen activitats adreçades als col·lectius amb discapacitat dins la programació, el **5,14%** amb audiodescripció, el **9,14%** amb subtitulació i el **4,57%** amb intèrprets de llengua de signes.

Els resultats principals de les **enquestes de companyies del 2018** són:

- El **9,68%** de els espectacles produïts són adreçats a les persones amb discapacitat.
- L'**11,08%** utilitzen elements sensorials als espectacles, el **7,26%** incorporen la subtitulació, el **3,7%** el bucle magnètic, el **2,98%** el llenguatge de signes i el **2,43%** l'audiodescripció.

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

- h) Document 4: FESTIVAL SIMBIÒTIC (2021) La meva violència. *Programa accessible*. [Arxiu PDF].

La Meva Violència H.I.I.I.T

Teatre Tantarantana
23 d'abril
20:00

Simbiòtic
Primer festival d'arts
escèniques accessibles
Només és teatre si és
per tothom

Organitza

**WE
ACT**

Suport

Ajuntament de Barcelona

Simbiòtic

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

ATENEUS DE
FABRICACIÓ

inaem

Teatres

tanta
rantana

lavillarroel

ON

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

La Meva Violència

Espai: Teatre Tantarantana

Dia: divendres 23 d'abril

Hora: 20.00 h

Idioma: català i castellà

Durada: 90 minuts

Sinopsi

La Judit sent molta ràbia contra la societat i viu tancada a casa.

La seva companya Lara i el seu amic Sebi intenten ajudar-la, però la convivència comença a ser insuportable.

La Lara, per la seva part,

està recuperant el contacte amb la seva família de la qual es va deslligar quan va conèixer la Judit.

Avui ha de trobar-se amb el seu germà Abel, que representa tot el que la Judit rebutja.

L'obra ens mostra unes persones violentades pel seu entorn, que no saben com gestionar la ira que senten dins seu.

I mentrestant, el temps passa i la joventut s'evapora.

Espectacle produït per H.I.I.I.T.

Escrit i dirigit per Llätzer Garcia.

Interpretat per Laura Daza, Roger Torns,

Sergi Torrecilla i Marta Ossó.

L'obra té el suport del Teatre Tantarantana

i forma part del projecte de suport a la creació

El Cícló 2020-2021.

Mesures d'accessibilitat

- | Visita tàctil prèvia (a les 19.10 h.
Cal inscriure's a teatre@tantarantana.com)
  - | Audiodescripció, en directe
  - | Elements tàctils: mapa 3D de l'espectacle
  - | Interpretació en llengua de signes
  - | Subtitulació
  - | Bucle magnètic
  - | So amplificat
  - | Lectura fàcil
-

Teatre Tantarantana

Carrer de les Flors, 22. Barcelona

www.tantarantana.com

Telèfon: 93 441 70 22

Com s'hi arriba?

Metro Paral·lel: Línies L2 i L3, sortida Ronda de Sant Pau.

Bus 18, 20, 24, 36, 57, 64, 91, 157.

**Aquesta primavera Festival Simbiòtic
impulsa un circuit de teatre accessible
amb el Teatre Tantarantana,
La Villarroel i el Teatre Nacional de Catalunya**

Només és teatre si és per tothom

Festival Simbiòtic és una iniciativa de We Act Assoc

En col·laboració amb:

Teatre Tantarantana, La Villarroel
i Teatre Nacional de Catalunya

Amb el suport de:

Institut de Cultura de Barcelona (ICUB),
Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural (OSIC),
Instituto Nacional de las Artes Escénicas
y de la Música (INAEM),
BIT Habitat i la Xarxa d'Ateneus de Fabricació

Més informació: www.festivalsimbiotic.es

 @simbioticfest

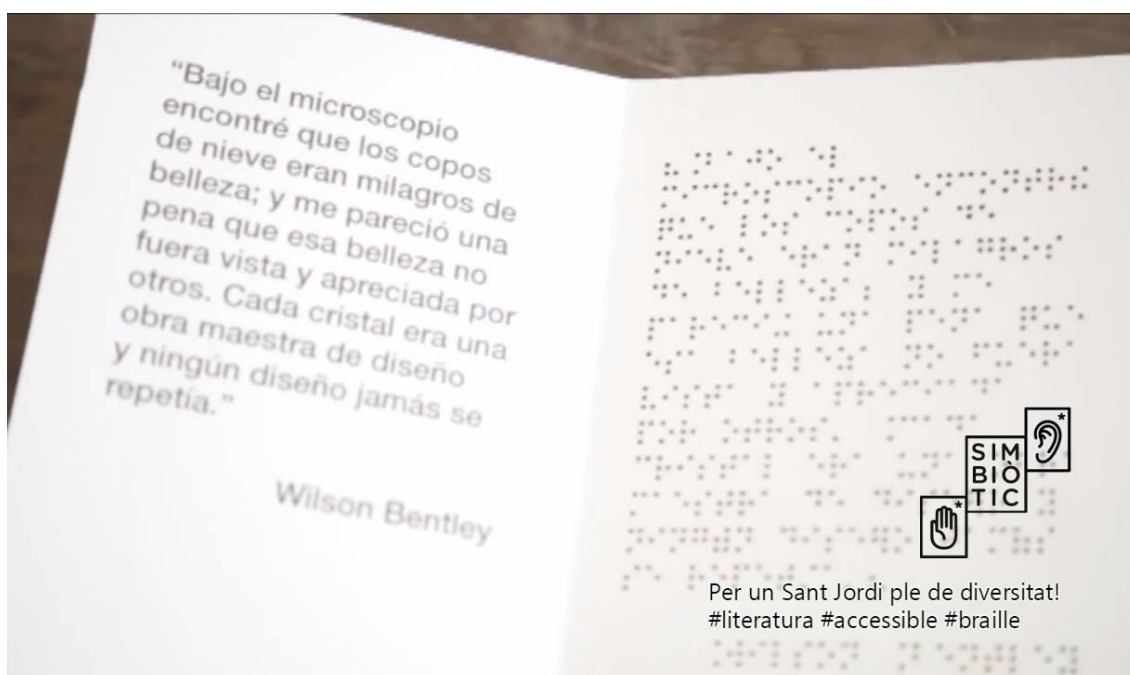
 @simbioticfest

 @festivalsimbiotic

Programa en Lectura Fácil

- i) Fotografies 10 i 11. Programa de mà en Lectura Fàcil i en Sistema Brille. ©Festival Simbiòtic.

- j) Fotografia 12. Captura de pantalla d'un vídeo on s'explica la sinopsi de l'espectacle Mare de sucre, amb subtítols i LSC. ©Festival Simbiòtic.

- k) Fotografia 13. Captura de pantalla de la capçalera del perfil de Facebook del Festival Simbiòtic en format Lectura Fàcil. ©Festival Simbiòtic.

- l) Fotografia 14. Personal de sala amb coneixements de LSC. ©Festival Simbiòtic.

